

25 jaar later: de uitdaging van de vergrijzing

Presentatie voor het Belgisch Instituut voor Openbare Financiën

25 ans après: le défi du vieillissement

Présentation pour l'Institut Belge des Finances Publiques

Saskia Weemaes

*Lid van de Studiecommissie voor de Vergrijzing
Commissaris-adjunct bij het Plan*

1 oktober 2026 – 1er octobre 2026

Outline

I. Jaarlijks Verslag 2026 van de Studiecommissie voor Vergrijzing

1. Het referentiescenario
2. Vooruitzichten op lange termijn van de sociale uitgaven
3. De sociale gevolgen van de vergrijzing

II. Impact van de pensioenhervorming regering De Wever

I. Jaarlijks Verslag 2026 van de Studiecommissie voor Vergrijzing

1. Het referentiescenario

De opmaak van het referentiescenario

Hypothesen over de evolutie van de determinanten van de sociale uitgaven:

- Demografische determinanten
- Socio-economische en macro-economische determinanten
- Wettelijk en institutioneel kader

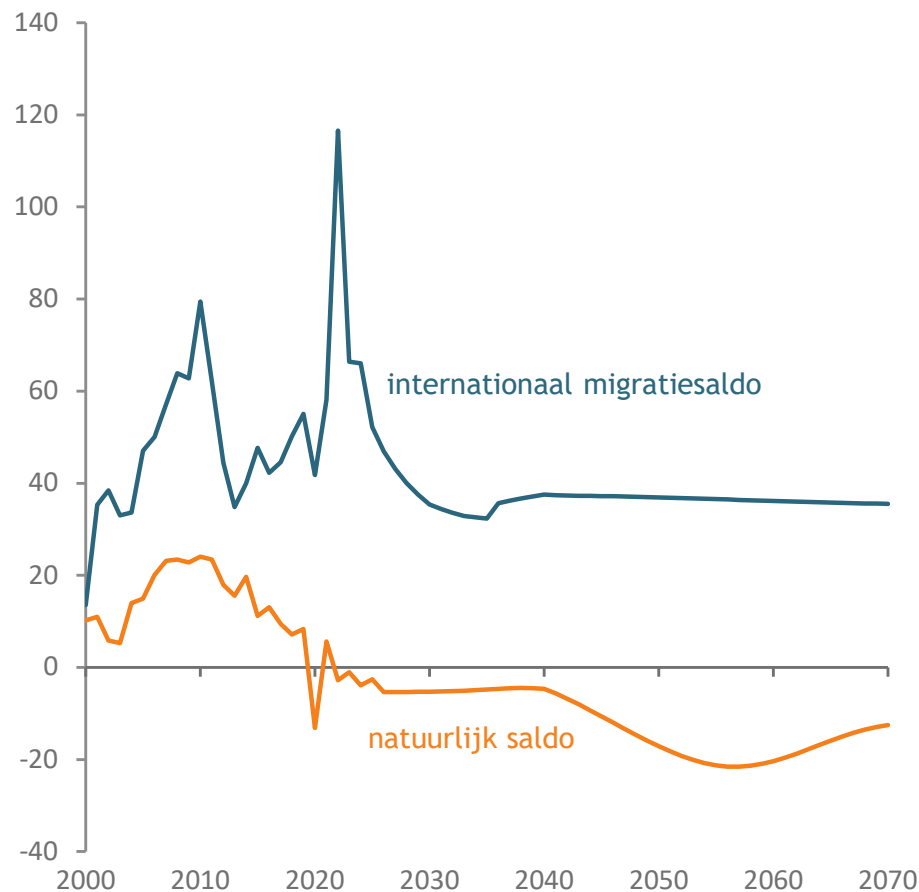
Het referentiescenario integreert:

- “*Demografische vooruitzichten 2025-2080*” van het FPB en Statbel (feb. 2026)
- “*Economische vooruitzichten 2026-2031*” van het FPB (juni 2026)

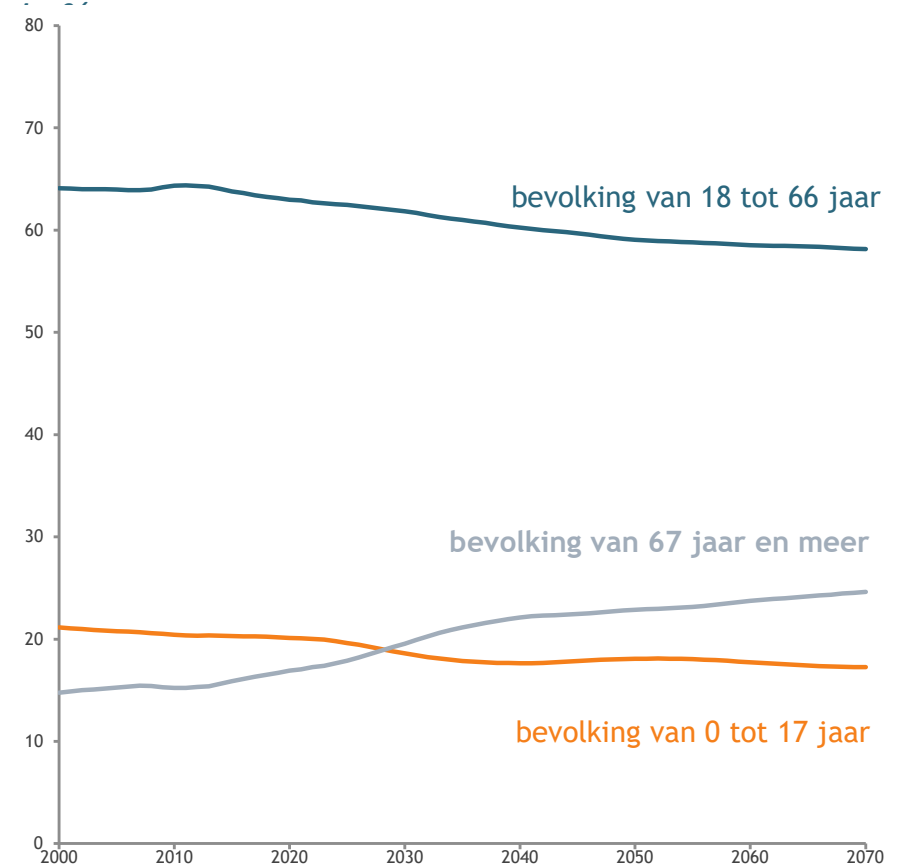
Demografische determinanten

Natuurlijk saldo en migratiesaldo

In duizendtallen

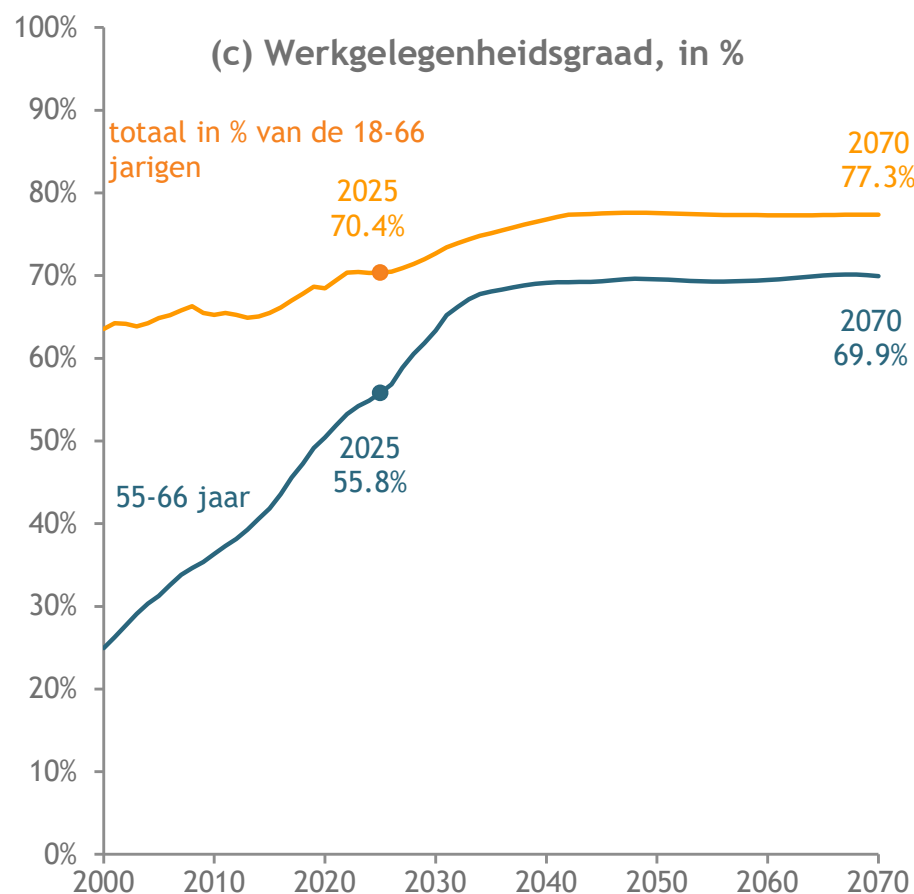
Bevolkingsstructuur per leeftijdsgroep

Socio-economische en macro-economische determinanten

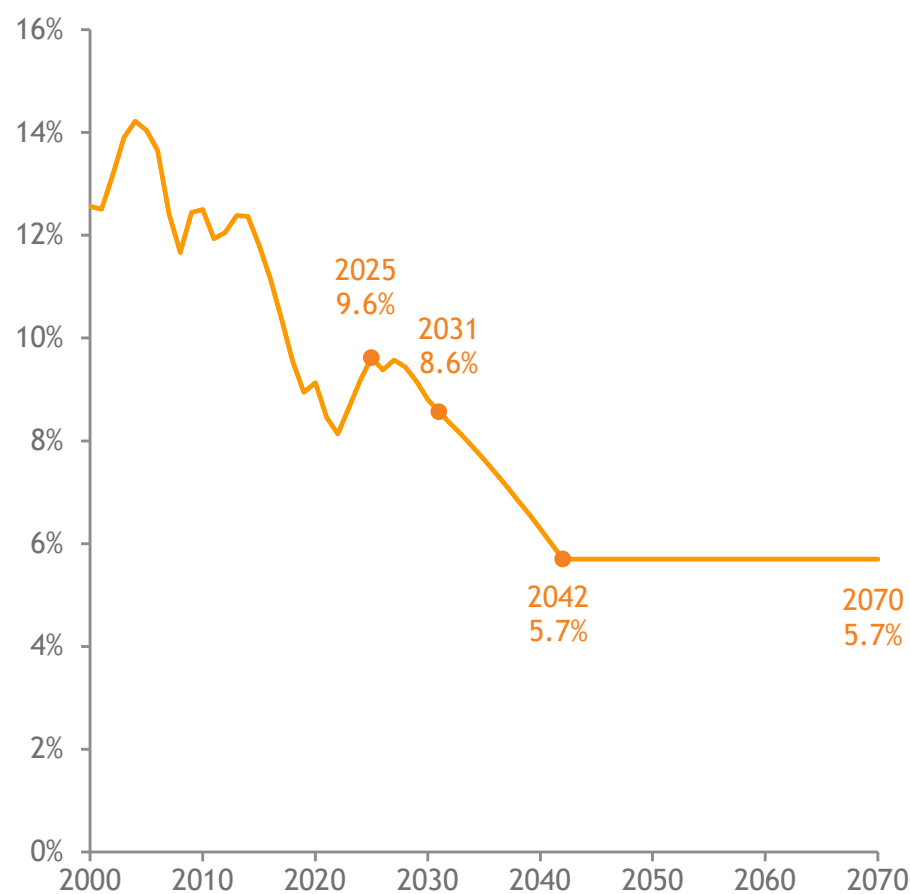
Werkgelegenheidsgraad

Administratieve gegevens, in %

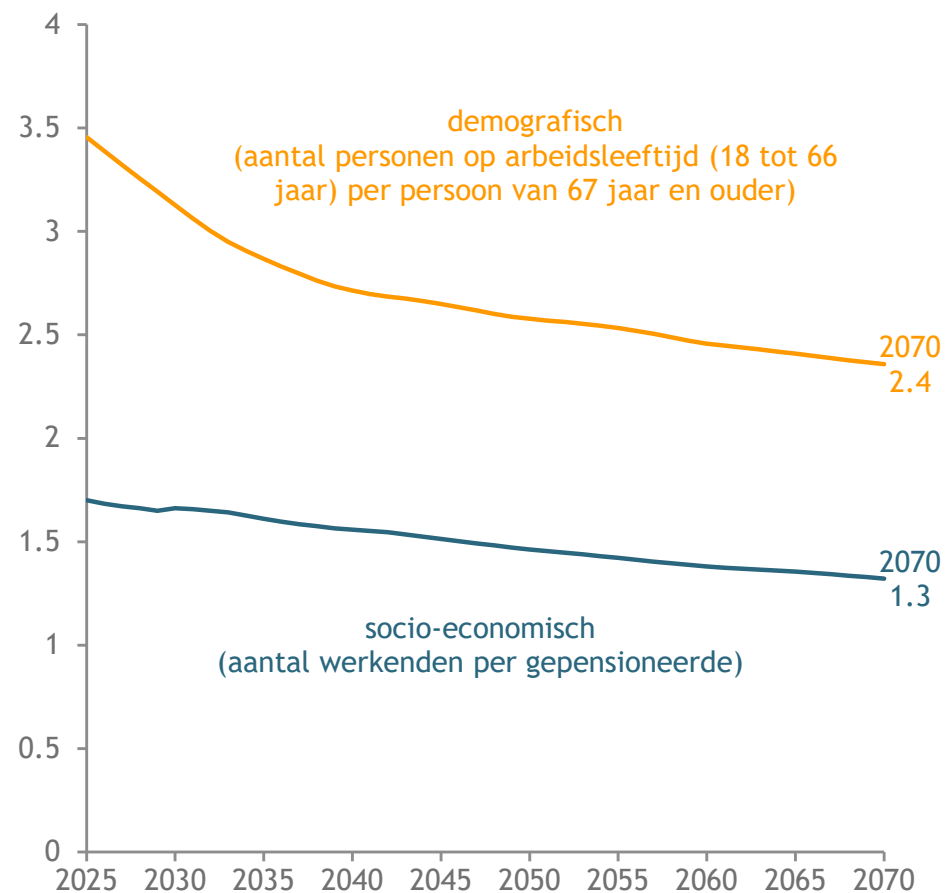
Werkloosheidsgraad

Administratieve gegevens, in %

Socio-economische en macro-economische determinanten

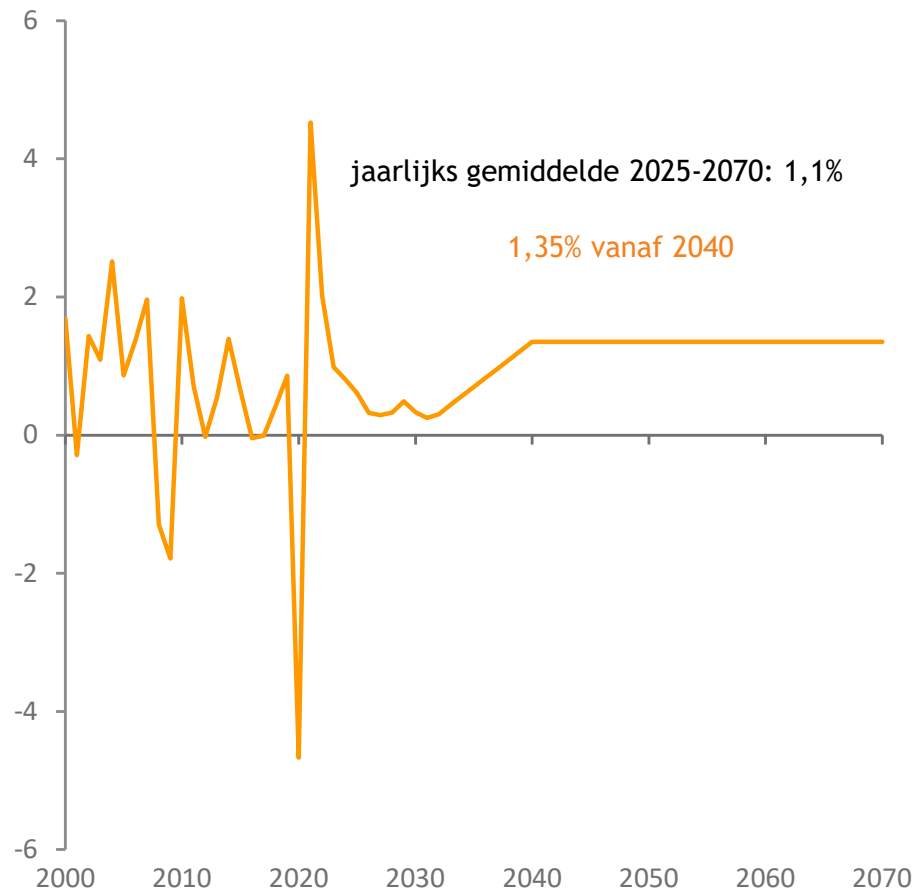
Afhankelijkheidscoëfficiënten

Socio-economische en macro-economische determinanten

Groei van de arbeidsproductiviteit

Jaarlijkse groeivoet, in %

Economische groei (BBP)

Gemiddelde jaarlijkse reële groei, in %

	2025-2070
Werkgelegenheid	0,3%
Productiviteit	1,1%
BBP	1,4%

Wettelijk en institutioneel kader

Structurele mechanismen voor de reële herwaardering van sociale uitkeringen

- Periode 2025-2029: geen welvaartsaanpassingen van sociale uitkeringen (m.u.v. kwetsbare groepen) en geen perequatie van ambtenarenpensioenen
- Vanaf 2030: herwaarderingsparameters die in voege waren voor de maatregelen van de regering vanuit principe van constante wetgeving
 - ✓ Uitkeringen in de werknemers-, zelfstandigen- en bijstandsregeling volgens parameters voor de berekening van de welvaartsenveloppe (1,25% per jaar voor plafonds en minimumrecht, 1% per jaar voor minima en forfaitaire bedragen, 0,5% per jaar voor niet-forfaitaire uitkeringen)
 - ✓ Pensioenen statutaire ambtenaren: tweejaarlijkse perequatie (max. 0,6%)
 - ✓ Kinderbijslag: gedeeltelijke herwaardering

Integratie van de maatregelen van sociale uitkeringen

- Reeds aangenomen maatregelen of aangekondigde hervormingen waarvan de details op afsluitdatum (30 mei 2026) voldoende zijn vastgelegd, inclusief Wet houdende de pensioenhervorming

I. Jaarlijks Verslag 2026 van de Studiecommissie voor Vergrijzing

2. Langetermijnvooruitzichten van sociale uitgaven

Budgettaire kosten van de vergrijzing - verslag 2026

Definitie

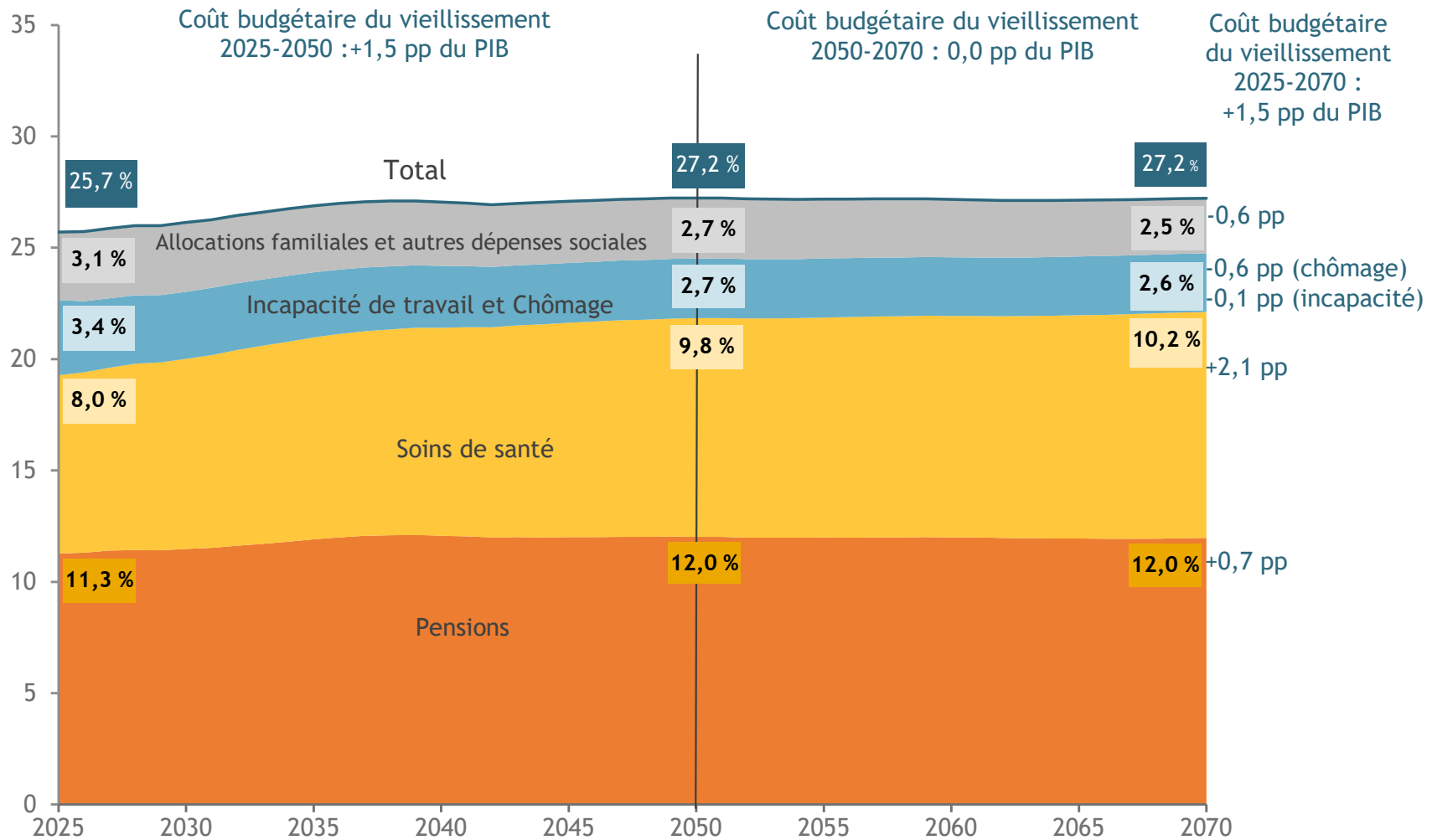
In het jaarlijks verslag 2025 van de SCvV bedroegen de budgettaire kosten +1,3 procentpunt van het bbp over de periode 2025-2070.

Het gaat over langetermijn**vooruitzichten** tot 2070 en dus geen voorspellingen:

- ✓ Vooruitzichten berusten op hypothesen voor de toekomst bij constant beleid, bij een ongewijzigd institutioneel kader en rekening houdend met goedgekeurde of aangekondigde maatregelen die betrekking hebben op de sociale uitgaven (informatie beschikbaar op 29 mei 2026).
- ✓ Vooruitzichten vormen een besluitvormingsinstrument en laten het kaderen van het debat toe.

Coût budgétaire du vieillissement

Evolution des dépenses sociales en % du PIB et coût budgétaire du vieillissement en point de pourcentage du PIB

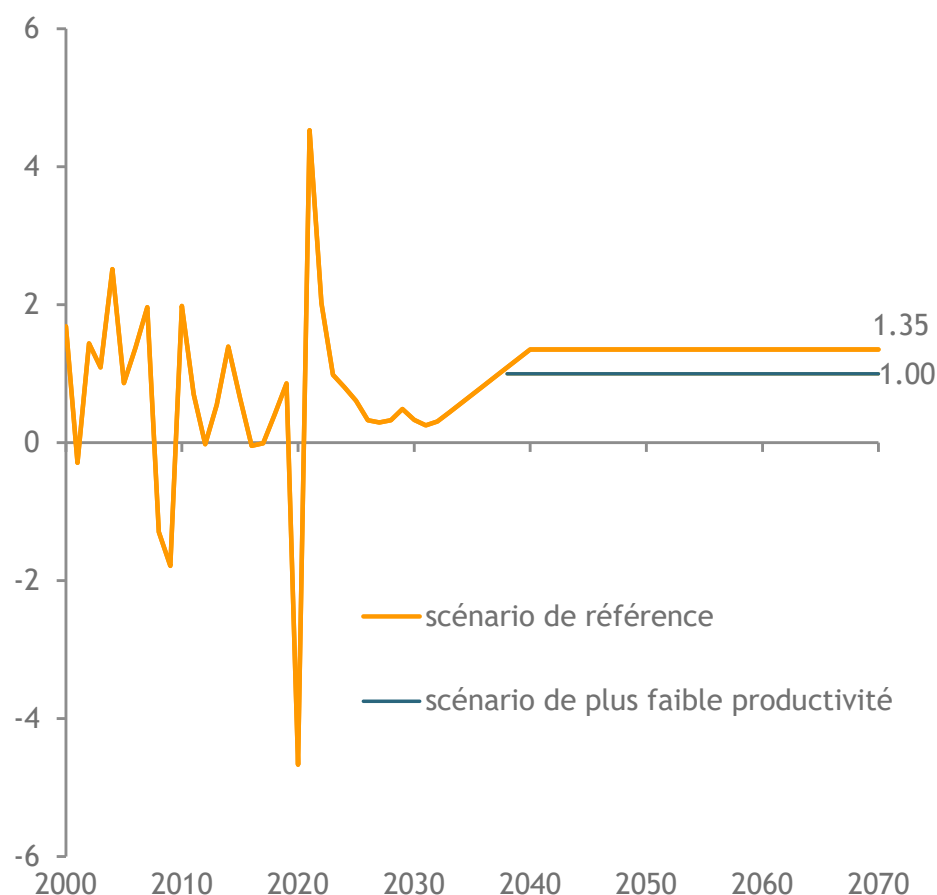
Factoren die bijdragen aan de toename in pensioenuitgaven

In procentpunt van het bbp

	2025-2070
Budgettaire kosten van de pensioenen	0,7
Afhankelijkheidsratio (bevolking 67+/bevolking 18-66)	4,6
Dekkingsgraad (aantal gepensioneerden/bevolking 67+)	-0,8
Benefit ratio (gemiddeld pensioen/gemiddeld arbeidsinkomen)	-2,3
Het arbeidsmarkteffect (bevolking 18-66/werkgelegenheid of 1/werkgelegenheidsgraad)	-0,7
Residu	0,0

Analyse de sensibilité à l'hypothèse de productivité

Hypothèse alternative

Impact sur le coût budgétaire :
écart entre les scénarios de plus faible productivité et de référence, *en pp du PIB*

Composantes du coût budgétaire du vieillissement	
Pensions	+1,2
Soins de santé	+0,4
Incapacité de travail	+0,1
Chômage	+0,0
Allocations familiales	+0,0
Autres dépenses sociales	+0,1
Coût budgétaire du vieillissement	+1,8

I. Jaarlijks Verslag 2026 van de Studiecommissie voor Vergrijzing

3. Sociale gevolgen van de vergrijzing

Adequaatheid van pensioenen

Adequaatheid van pensioenen in rapport SCvV behandeld aan de hand van twee dimensies

1) In welke mate volstaan pensioenen om gepensioneerden te behouden voor het risico op armoede?

- Op basis van de resultaten uit de Survey on Income and Living Conditions (SILC)
- Voor de observatieperiode

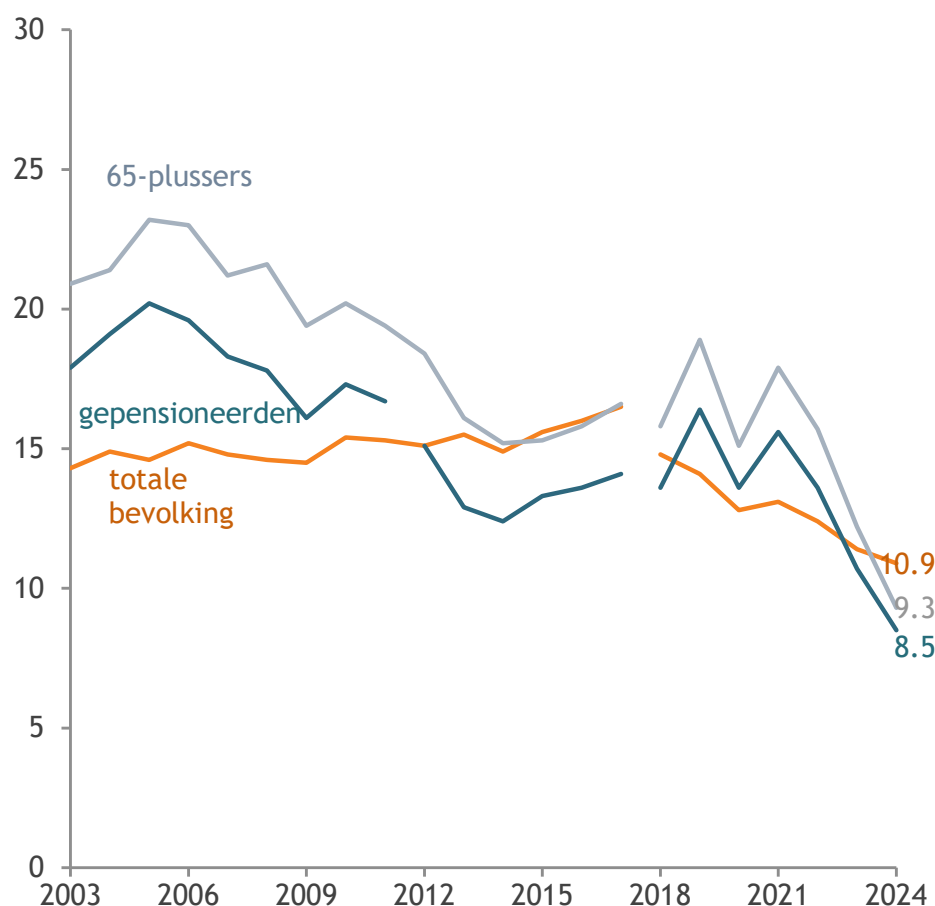
2) In welke mate behouden pensioenen de gemiddelde levensstandaard?

- Op basis van de evolutie van de benefit ratio (gemiddeld bruto pensioen/gemiddeld bruto arbeidsinkomen)
- Voor de projectieperiode volgens het referentiescenario van de SCvV en volgens de productiviteitsvariant

Adequaatheid van pensioenen: voorkomen en beperken van het risico op armoede

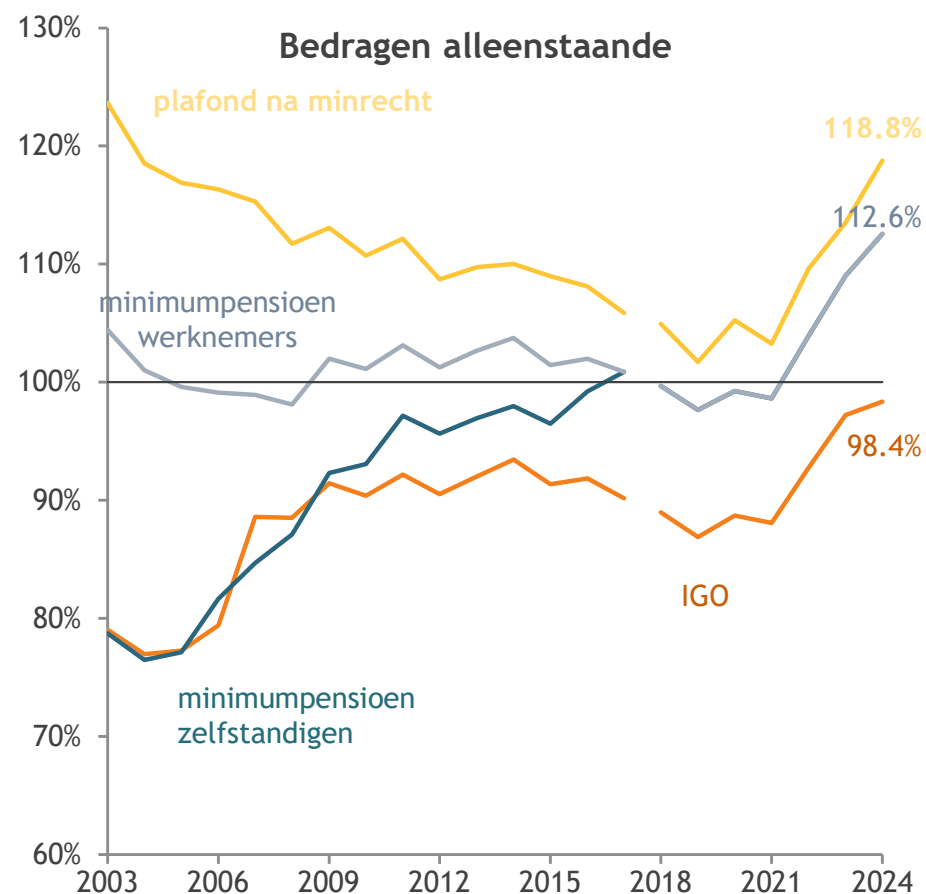
Evolutie armoederisico in België bij 65-plussers, gepensioneerden en de totale bevolking

In %

Minimumpensioenen werknemers en zelfstandigen, plafond na toepassing minimumrecht per loopbaanjaar en IGO in % van de EU-SILC-armoededrempel

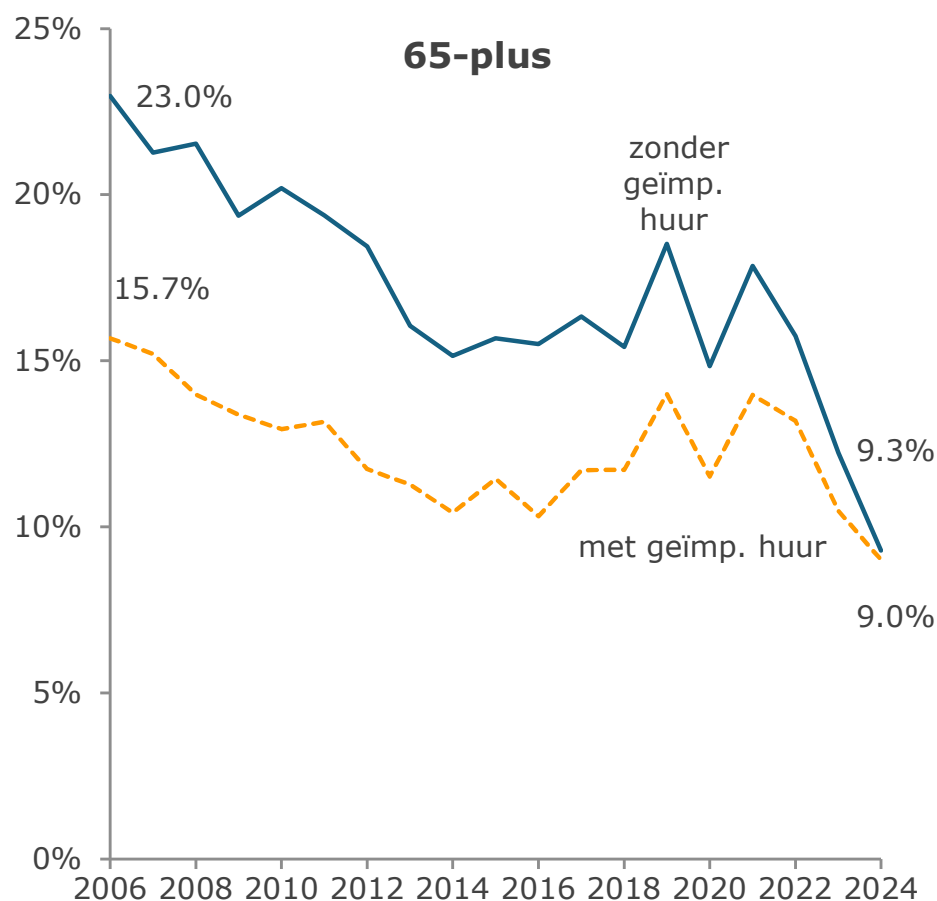
In %

Adequaatheid van pensioenen: voorkomen en beperken van het risico op armoede

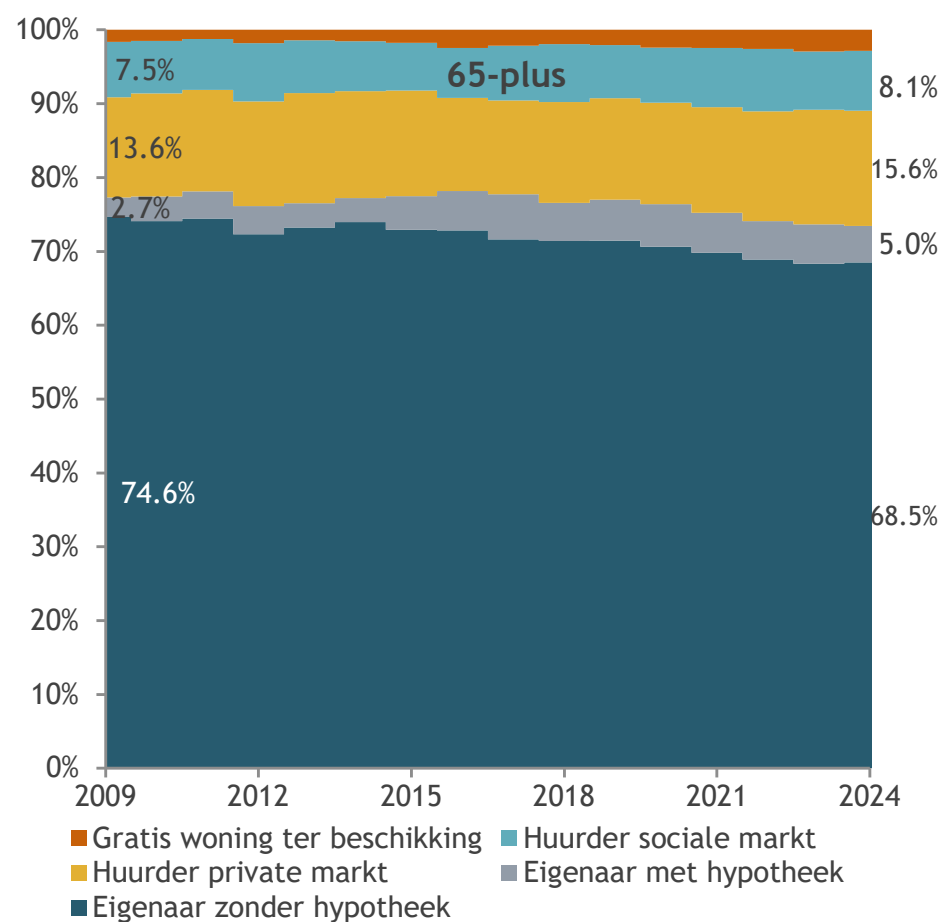
Evolutie van het armoederisico op basis van beschikbaar inkomen met en zonder geïmputeerde huur, naar leeftijdsgroep

In %

Evolutie van het woonstatuut

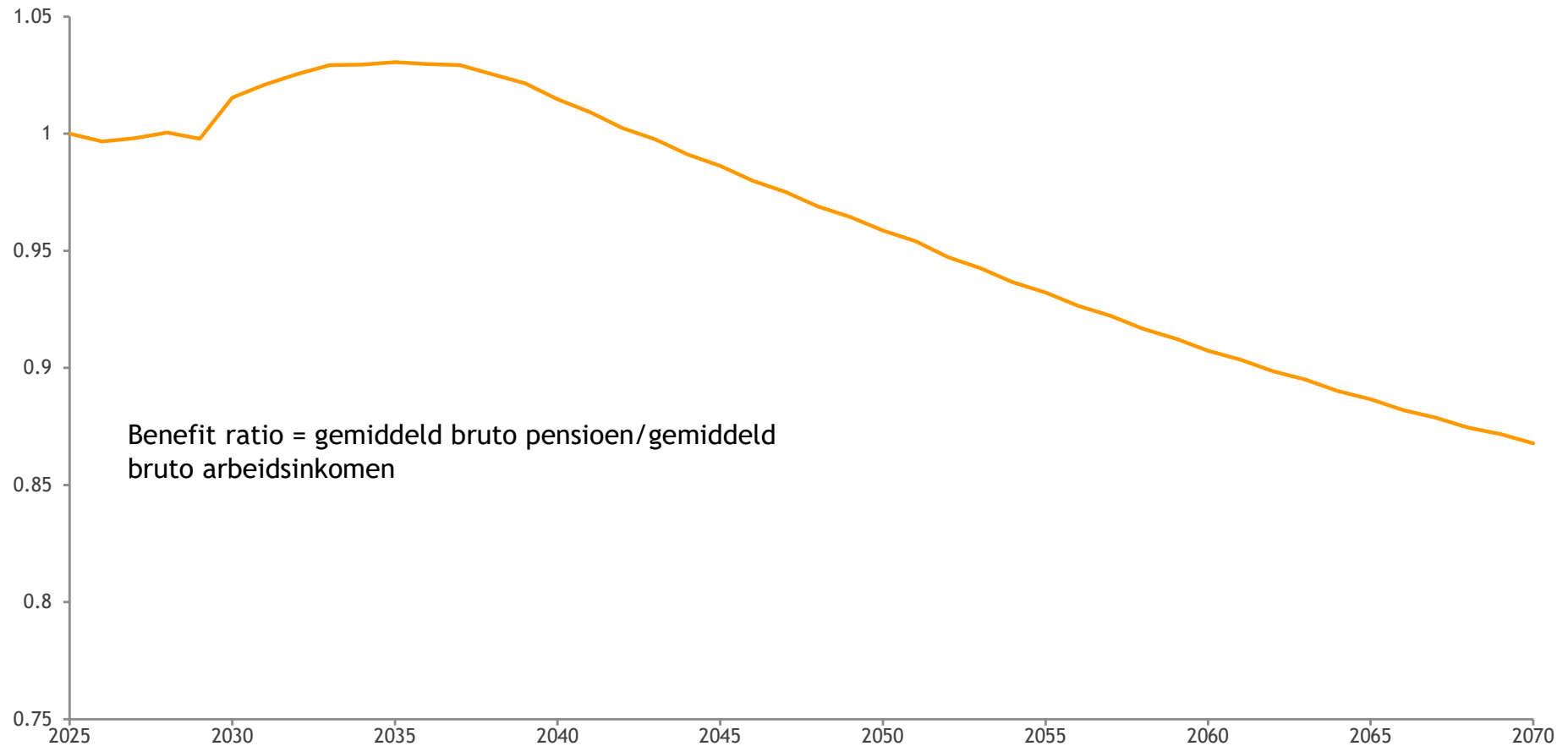
In %

Adequaatheid van pensioenen: behoud van levensstandaard

Evolutie van de globale benefit ratio in het referentiescenario

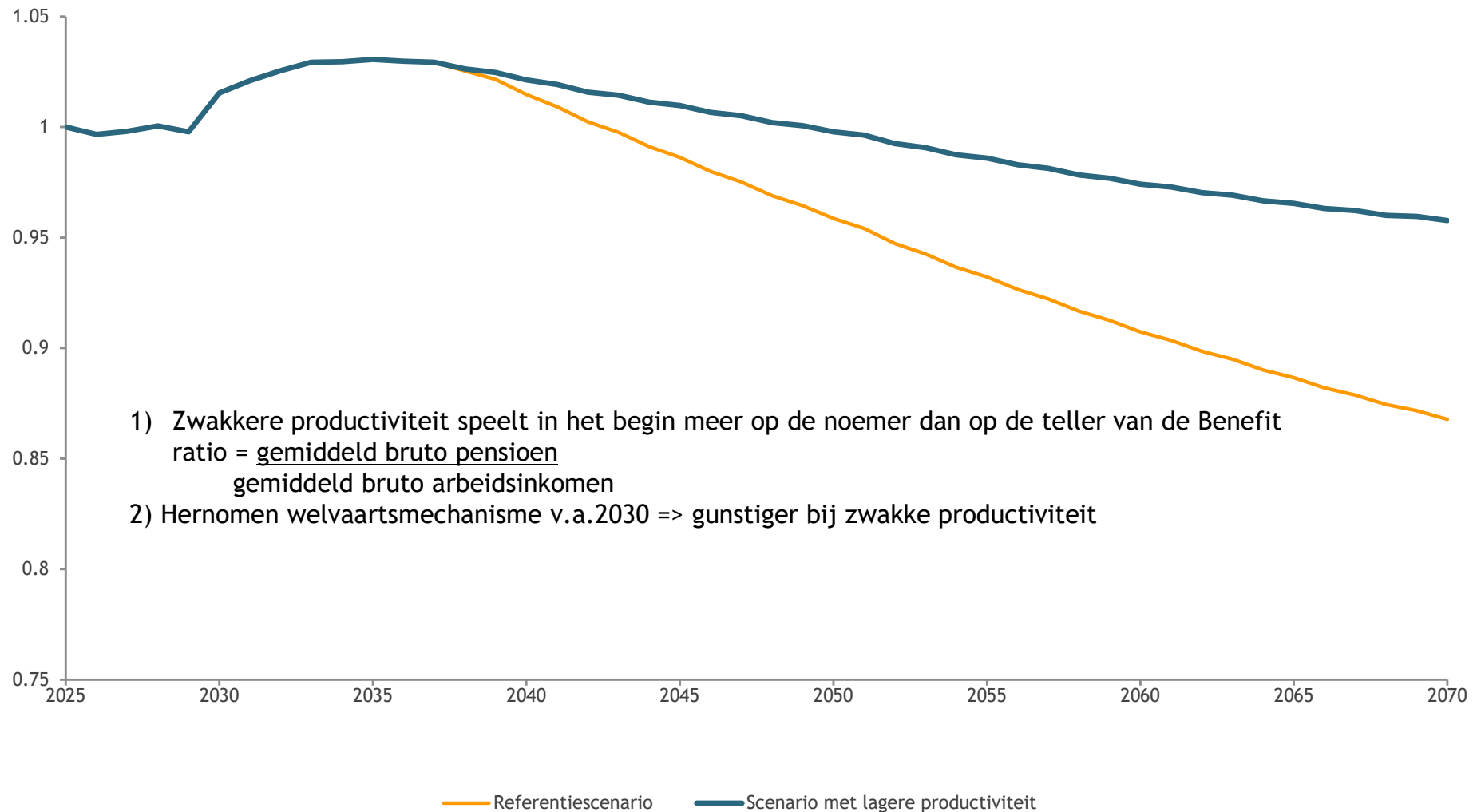
Als index, 2025 = 1

Adequaatheid van pensioenen: behoud van levensstandaard

Evolutie van de globale benefit ratio – alternatief scenario met lagere productiviteit in vergelijking met het referentiescenario

Als index, 2025 = 1

II. Impact van de pensioenhervorming regering De Wever

Quelles mesures ?

- Suppression du bonus « Lalieux » et **introduction du bonus/malus**
- Harmonisation de la condition de carrière pour la pension anticipée
- Accès à la pension anticipée à 60 ans après 42 ans de carrière
- Limitation de la durée des périodes assimilées et valorisation de certaines périodes assimilées à un salaire fictif limité
- **Suppression des tantièmes préférentiels et relèvement de l'âge de la retraite des militaires et du personnel de la SNCB**
- Harmonisation du coefficient d'augmentation
- Allongement de la période du traitement de référence
- Suppression progressive de la pension pour inaptitude physique
- Limitation des congés préalables à la retraite
- Limitation de l'indexation des pensions les plus élevées
- Suppression de la péréquation (2025-2029)
- **Suspension de l'adaptation au bien-être des pensions (2025-2029)**

Impact macroéconomique des mesures en matière de pensions

Impact macroéconomique des mesures en matière de pensions
en points de pourcentage pour le taux d'emploi et en % pour le PIB

	2040	2050	2070
Taux d'emploi (% de la population de 18 à 66 ans)	0,2	0,3	0,3
PIB (scénario avec/sans mesures)	0,3	0,3	0,4

Coût budgétaire du vieillissement

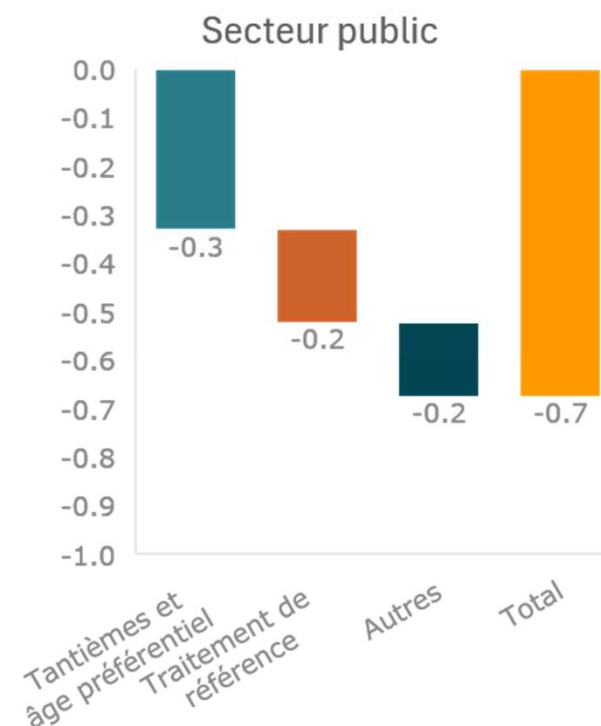
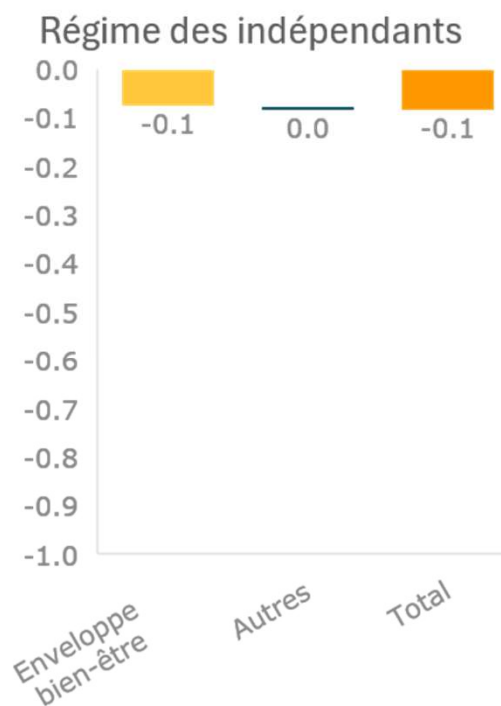
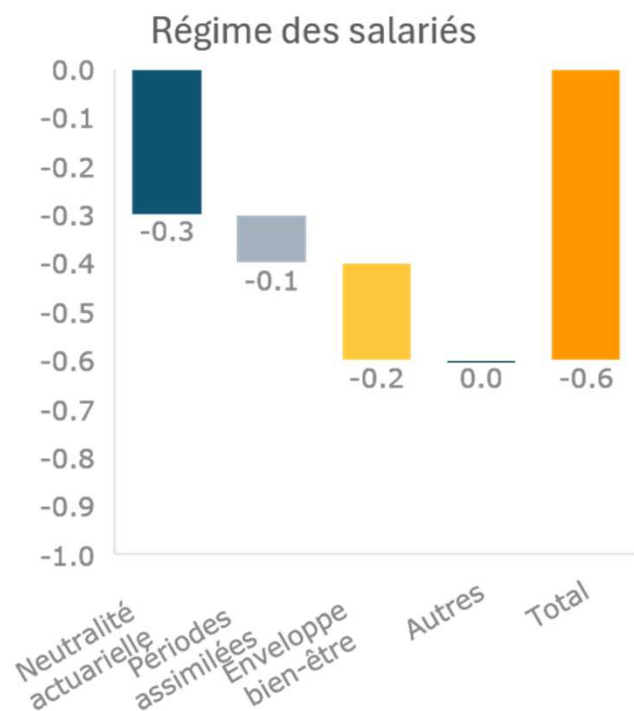
Impact de l'ensemble des mesures en matière de pensions sur le coût budgétaire du vieillissement en 2040, 2050 et 2070, *en points de pourcentage du PIB*

Composantes du coût budgétaire du vieillissement	2024-2040	2024-2050	2024-2070
Pensions	-0,8	-1,0	-1,4
- Régime des salariés	-0,4	-0,5	-0,6
- Régime des indépendants	-0,1	-0,1	-0,1
- Régime des fonctionnaires	-0,3	-0,4	-0,7
Autres dépenses sociales (soins de santé, chômage, etc.)	0,0	0,1	0,1
Coût budgétaire du vieillissement	-0,7	-0,9	-1,3

Impact par mesure sur le coût budgétaire des pensions en 2070

*Écart entre un scénario avec mesures et un scénario sans mesures
(en points de pourcentage du PIB)*

Impact sur le benefit ratio

Impact de l'ensemble des mesures en matière de pensions sur le benefit ratio
en %

	2040	2050	2070
Salariés			
- Total	-3,7	-4,6	-6,2
- Hommes	-3,3	-4,1	-5,8
- Femmes	-4,4	-5,4	-6,6
Indépendants			
- Total	-3,3	-3,1	-3,1
- Hommes	-3,2	-2,9	-2,9
- Femmes	-4,0	-4,2	-4,4
Fonctionnaires			
-Total	-2,7	-6,0	-13,2
- Hommes	-2,8	-6,0	-13,8
- Femmes	-2,7	-6,0	-12,8

Dank voor uw aandacht!